

SOUDNÉ SESTRY
ÚŽASNÁ ZEMĚPLOCHA
TERRY PRATCHETT

SOUDNÉ SESTRY

Copyright © 1988 by Terry and Lyn Pratchett
Translation © 1995 by Jan Kertík

This edition is published by arrangement with Transworld
published, a division of The Random House Group Ltd.
All rights reserved.

Všechna práva vyhrazena. Žádnou část této knihy není
dovoleno použít nebo jakýmkoliv způsobem reprodukovat
bez souhlasu nakladatele.

ISBN 978-80-7197-509-0

*(Vystupují tři čarodějnice, také králové,
dýky, královské koruny, bouře, trpaslíci,
kočky, duchové, zjevení, opice, bandité,
démoni, pralesy, dědicové, šašci, kati,
skřeti, divadelní technika,
všeobecné odpuštění
a přemnozí jiní
efektivé.)*

Vítr skučel. Blesk bil do země jako šílený vrah. Nad pahorky bičovanými větrem se s temným duněním převaloval hrom.

Noc byla temná jako útroby černé kočky. Člověk by byl ochoten uvěřit, že v takové noci pohybují bohové lidmi, jako by byli pouhými figurkami na šachovnici osudu. A uprostřed té strašlivé bouře plál na vřesovišti, v nitru hustých hlodášových křovin oheň, jehož plameny se v dešti leskly jako šílenství v oku lasičky. Oheň osvětloval tři nahrbené postavy. Do bublání kotle zaskřípal tajemný hlas: „Kdy my tři se zas sejdem ve vichřici, v hromobití a plískanici?“*

Zavládlo ticho.

Po chvíli se ozval jiný hlas, který pojal roli mnohem civilněji: „No, mně by se to docela hodilo příští úterý.“

Nezměrnými hloubkami vesmíru pluje kosmická želva, Velká A'Tuin, která na svých zádech nese čtyři gigantické slony a ti vlastními rameny podpírají celou hmotu Zeměplochy. V komplikovaných oběžných drahách kolem nich obíhají maličké slunce a maličké měsíce, a tak vytvářejí noc, den a roční období.

* Pozn. překl.: Úryvky a výrazy ze hry *Macbeth*, označené †, jsou použity z překladu A.E. Saudka – W. Shakespeare – Výbor z dramát – Naše vojsko 1951 – I. vydání. Protože je Saudkův skvělý překlad v některých případech dosti volný, byl jsem nucen v zájmu zachování jazykových hříček a dějových narážek použít u ostatních textů ze hry přímý překlad z anglického originálu.

Nikde jinde ve vesmíru pravděpodobně neexistuje podobný systém, kde by musel slon uhýbat nohou, aby mohlo slunce proletět.

Proč to tak je, nikdo neví. Možná že už Stvořitele okolního vesmíru nudilo to věčné vymýšlení nelogických sklonů planetárních os, albeda a rotačních rychlostí a že se rozhodl, že si udělá něco jen tak, pro vlastní potěšení.

Člověk by pravděpodobně příliš neriskoval, kdyby se vsadil, že bohové podobné planety, jako je Zeměplocha, nehrají šachy, naopak, byl by vyhrál. Ve skutečnosti nehrají šachy žádní bohové. Nemají na to dost představivosti. Bohové dávají přednost jednodušším a svižnějším zábavám, kde nezískáte život věčný, ale vypaříte se přímo do Zapomnění. Z toho jasně vyplývá, že nejoblíbenější hra bohů je „Člověče, nezlob se“, kde se sice vyhazuje, ale už se nedá znovu nasadit.

Zeměplocha drží pohromadě jen díky magii – magii stvořené otáčením toho podivného světa, magii spřádané jako hedvábí ze základní matérie bytí, kterého má být použito k vyspravení občas poškozené skutečnosti.

Velké množství jí končí nahoře v horách Beraní hlavy, které se táhnou od věčně zmrzlých krajin kolem Středu, přes Rozvleklý archipel až do teplých moří, jejichž vody padají a navěky budou padat přes Okraj do vesmíru.

Syrová magie přeskakuje v neviditelných výbojích od vrcholku k vrcholku a uzemňuje se v horách. Jsou to také hory Beraní hlavy, které dodávají světu většinu jeho mágů a čarodějek. V horách Beraní hlavy se hýbe listí i tehdy, když je úplně bezvětří. Kameny tam večer chodí na procházku.

Jsou chvíle, kdy se zdá, že ožila sama zem...

A někdy i samo nebe.

Bouře do toho vkládala skutečně všechno. Byla to její životní příležitost. Strávila roky na nebi nad provinciemi a dělala hůlavy všeho druhu, sbírala zkušenosti, navazovala známosti, občas

se vrhla na nic netušícího pasáka nebo vyvrátila nějaký ten menší doubek. Teď objevila malou skulinu v počasí, uvědomila si, že udeřila její hodina, a bouře začala rychle růst a sílit v naději, že si jí všimne některá z velkých klimatických poruch.

Byla to opravdu *skvělá* bouře. Dokázala se do své role cele promítnout, vložit do ní skutečnou vášeň, na tom se shodli všichni kritikové, a kdyby dokázala lépe kontrolovat hrom, bylo by se o ní mluvilo ještě celá dlouhá léta.

Lesy řvaly v nadšeném obdivu a plnily se mlhou a poletujícím listím.

Jak už bylo řečeno, v noci, jako je tato, nehrají bohové šachy, hrají hry s osudy smrtelníků a s trůny králů. Je důležité si ovšem navíc pamatovat, že *vždycky* švindlují od začátku až do konce...

Po nerovné lesní cestě uháněl kočár, kola narážela do kamenů a vystouplých kořenů a jeho tělo se nebezpečně kývalo a naklánělo. Kočí nešetřil ranami a třaskavé rány biče vytvářely podivný kontrast k dunivým úderům hromu, které se valily nebem.

Cestou za kočárem, ale jen malý kousek za ním, se hnali tři jezdci zahalení v kápích, kteří se mu pomalu přibližovali.

Noci, jako je tato, jsou stvořeny k páchání zlých skutků. Občas i dobrých. Ale statisticky vzato především zlých.

Za nocí, jako je tahle, se vydávají na cesty i čarodějnice.

Je třeba upřesnit, že ne na cesty, jaké by si mohl běžný čtenář představit. Žádné zahraničí, žádná cizina. Tak především nemají rády cizí kuchyni, a čert věř vodě, že ano? a cizí šamané pokaždé nějakým způsobem očarují opalovací lehátka. Ale potrhanými mraky prorážel úplněk a proudící vzduch byl plný tajemného šepotu a magického chvění.

A na pasece ukryté v hloubi lesů vedly čarodějky následující rozhovor:

„Já musím v úterý hlídat malý,“ řekla ta bez klobouku, jejíž bílé vlasy byly srolovány do drdůlku tak pevného, že by jí mohl

posloužit místo helmy. „Jasoňovo nejmladší. Mohla bych v pátek. Pospěš si s tím čajem, milunko. Jsem celá vyprahlá!“

Nejmladší z celého tria si povzdechla a nalila z kotle několik sběraček vařící vody do čajové konvice.

Třetí čarodějka ji přátelsky popleskala po ruce.

„Bylo to opravdu moc dobré,“ prohlásila. „Jen si musíš dát trochu víc záležet na tom ječení. Nemám pravdu, Stařenko Oggová?“

„Jo, jo, to je moc užitečná věc, tenhlecten jekot, řekla bych,“ pospíšila si Stařenka Oggová. „A jak vidím, naučila tě Dobračka Sejkonopná, budižjízemělehká, skvěle šilhat a vrhat kradmé pohledy.“

„Šilhá dokonale,“ přikývla Bábi Zlopočasná.

Nejmladší čarodějka, která se jmenovala Magráta Česneková, se viditelně uvolnila. Bábi Zlopočasná v ní vzbuzovala zbožný strach. Téměř v celých horách Beraní hlavy bylo známo, že pí Zlopočasná se hned tak s něčím nespokojí. Když *ona* řekla, že to šilhání bylo dokonalé, pak si musela Magráta nahlížet přinejmenším do nosních dírek.

Oproti mágům, kteří nemají nic raději než složitou organizační hierarchii, čarodějky nijak zvlášť nestojí o systemizované zařazení do nějaké hodnostní struktury. Je na každé čarodějce, zda chce přijmout do učení nějakou dívku, která by, až čarodějka zemře, převzala její oblast působnosti. Čarodějky nejsou od přírody družné, alespoň ne mezi sebou, a v žádném případě už nemají žádné náčelnice.

Bábi Zlopočasná byla ze všech těch neexistujících náčelnic ta nejuznávanější.

Magráta zalévala čaj a ruce se jí mírně třáslly. Všechno zatím bylo dobré, lepší, než čekala, ale stejně to bylo strašlivé nervové vypětí, začínat jako vesnická čarodějka mezi Bábi Zlopočasnou na jedné a Stařenkou Oggovou na druhé straně. Byl to její nápad uspořádat takové malé táčky. K jejímu vlastnímu překvapení ty dvě ostatní souhlasily, přesněji řečeno nebyly příliš proti.

„V lese?“ zeptala se Stařenka Oggová. „Nebylo by lepší ten táč sníst hezky doma v teple?“

„Ona myslí sabat, Gyto,“ vysvětlovala Bábi Zlopočasná. „Vzpomeň si, jako za starých časů. Setkání.“

„Myslíš, jak jsme vždycky vyhazovaly nohama?“ obrátila se k ní Stařenka a v hlase jí zaznělo něco jako naděje.

„Ne, žádné bláznivé tancování,“ varovala hned Bábi. „Myslím si, že tancování není nic pro nás. Ani různé ty odrhovačky, které jsme prozpěvovaly, žádné rozčilování a žádné ty hlouposti s kouzelnými mastmi a létáním za úplňku.“

„Myslím, že by nám všem prospělo vyrazit si trochu do přírody,“ zabroukala Stařenka se šťastným výrazem.

Magráta byla zklamaná tím, že se nebude tančit, a byla docela ráda, že nenavrhla ještě ty další dvě tři věci, co měla na mysli. Chvilku se přehrabovala v balíčku, který přinesla s sebou. Byl to vlastně její první sabat a ona chtěla, aby všechno bylo, jak má být.

„Měly byste chuť na koláček k čaji?“

Bábi si ten svůj velmi pečlivě prohlédla a teprve pak se do něj zakousla. Magráta koláčky vyzdobila vzorem netopýrů, kterým dokonce udělala oči z rozinek.

Kočár skřípěl mezi stromy na kraji pralesa, narazil na kámen, chvilku jel po dvou kolech, proti všem zákonům přitažlivosti a rovnováhy se znovu narovnal a duněl mokrou temnotou dál. Bylo vidět, že zpomalil. Cesta vedla do svahu a zvířata do kopce táhla mnohem pomaleji.

Kočí, který stál na kozlíku, podobný kočímu závodního nebo válečného vozu, si odhrnul vlasy z očí a pokoušel se pohledem proniknout neproniknutelnou temnotu. Tady, v drsném klínu hor Beraní hlavy nikdo nežil, a přece se mu zdálo, že v dálce před sebou vidí světélko. Stačil ještě kousek cesty a byl si jistý. Při všem milosrdenství, v lese před ním hořel oheň!

Do střechy kočáru těsně za jeho hlavou se zarazil šíp.

* * *

Zatím král Verence, vládce království Lancre, udělal velký objev.

Jako většina lidí – tedy alespoň většina lidí, kterým ještě nebylo šedesát – si ani Verence nezatěžoval hlavu zbytečnými úvahami, co se s člověkem stane, když zemře. Když na něj přišly podobné úvahy, tak si jako téměř každý člověk od úsvitu lidstva v duchu pomyslel, že se to nakonec jistě nějak vyvrbí samo.

A – stejně jako téměř každý člověk od úsvitu lidstva – byl najednou mrtev.

Přesněji řečeno ležel na úpatí jednoho ze schodišť, kterých bylo v jeho hradu Lancre bezpočet, a ze zad mu trčela dýka.

Posadil se a velmi ho udivilo, že zatímco si jedno jeho já myslelo, že si sedlo, a taky to udělalo, jeho druhé já v podobě těla zůstalo ležet na zemi.

Náhodou to bylo velmi pěkné tělo, pomyslel si, když si ho teď poprvé v životě prohlížel zvenčí. Vždycky k němu byl svým způsobem připoután, připustil si v duchu, i když v tomhle okamžiku už to tak zdaleka nevypadalo.

Bylo velké a svalnaté. Taky na ně celý život dbal. Povolil mu knírek a dlouhé vlnité lokny. Dopřál mu spoustu procházek, jízdy na koni a zábav pod širým nebem a taky pěkné množství tmavého masa. A teď, když mu mohlo být užitečné, ho jeho vlastní tělo nechalo padnout. Nebo vypadnout.

A co víc, ještě se musel vyrovnat s tou vysokou, hubenou postavou, která stála hned vedle něj. Byla zahalena do širokého černého pláště s kápí, která jí kryla prakticky celou tvář. Ruka, která vyčnívala ze záhybů pláště a svírala obrovskou kosu, byla jen kost bez kůže.

Když je jeden mrtev, jsou věci, které pozná okamžitě, ač je nikdy předtím neviděl.

UCTIVOST.

Verence se narovnal do celé své výše, nebo přesněji řečeno do toho, co by bylo bývalo jeho celou výší, kdyby ta jeho část, na niž se to vztahovalo, pomalu netuhla na zemi v očekávání

budoucnosti, která se dala popsat dvěma slovy. Neperspektivně chladná.

„Já jsem *král*, pokud ti to nevadí,“ prohlásil.

BYL JSTE, VAŠE VELIČENSTVO.

„Cože?“ vyštěkl Verence.

ŘEKL JSEM, ŽE JSTE BYL. TO JE MINULÝ ČAS. ALE NA TO SI BRZO ZVYKNETE.

Vysoká postava poklepala kostěným prstem na držadlo kosy. Zdálo se, že ji něco rozčiluje.

Když už je o tom řeč, pomyslel si Verence, to mě taky. Ale i silnou vrstvou sebevědomé hlouposti, mnohokrát hraničící s naivní odvahou vlastní určitému druhu pomazaných hlav, k němu za současné situace pomalu pronikalo určité poznání. Docházelo mu, že ať je to království, ve kterém se ocitl, kdekoliv, on tam králem nebude.

„Ty jsi Smrtě, člověče?“ zkusil hádat.

MÁM MNOHO JMEN.

„A které z nich užíváš právě teď?“ prohlásil Verence a v jeho hlase se objevil slabý náznak uctivosti. Všude kolem se hemžili lidé, přesněji řečeno několik z nich se hemžilo přímo králem a Smrtěm, procházeli jimi jako duchové.

„Aha, takže to byl Felmet,“ prohlásil najednou král s mírným zájmem a upřel pohled na postavu, která s obscénní radostí přihlížela celé scéně z vrcholku schodiště. „Otec mi vždycky říkal, abych si ho nikdy nepouštěl za záda. Proč necítím vztek?“

ŽLÁZY, odpověděl Smrtě krátce. ADRENALIN A TAK. A TAKY EMOCE. UŽ JE NEMÁTE. JEDINÉ, CO VÁM TEĎ ZBÝVÁ, JE MYŠLENÍ.

Zdálo se, že vysoká postava došla k jakémusi rozhodnutí.

TOHLE JE VELMI NEZVYKLÉ, pokračoval Smrtě očividně pro sebe. ALE KDO JSEM JÁ, ABYCH SE TO POKOUSHEL ZMĚNIT?

„Jasně, kdo?“

COŽE?

„Řekl jsem ‚jasně, kdo?‘“

SKLAPNI.

Smrt stál s lebkou nakloněnou k jedné straně, jako by naslouchal jakémusi vnitřnímu hlasu. Kápě se mu svezla z hlavy a bývalý král viděl, že až na jedinou výjimku připomíná navoskovanou a vyleštěnou lebku. V temných očních důlcích mu blýskaly modré plamínky. Verence to nijak nepoděsilo. Nejen proto, že všechny ty věcičky, kterými se *normálně* bojíte, ležely v jeho případě několik metrů od něj, ale také proto, že se v životě ničeho nebál a nehodlal s tím na stará kolena začínat. Bylo to způsobeno jednak tím, že neměl žádnou představivost, a pak tím, že král patřil k lidem přesně zaostřeným v čase.

To totiž většina lidí není. Velká část lidí žije v jakési časové šmouze, která je rozmáznutá kolem bodu, kde se právě nachází jejich tělo – buď se o chloupek předbíhají do budoucnosti, nebo se maličko zdržují v minulosti. Obvykle se tak úpěnlivě zabývají myšlenkami na to, co se stane, že to, co se děje teď, zjistí, až když na to vzpomínají. Většina lidí je bohužel taková. Bojí se proto, že dokážou podvědomě vytušit nebo předpovědět, co se stane v nejbližší budoucnosti. A bác ho, už se jim to děje!

Jenže Verence vždycky žil jen v současnosti a pro ni. Až dosud, samozřejmě.

Smrt si povzdechl.

PŘEDPOKLÁDÁM, ŽE TOBĚ NIKDO NIC NEŘEKL, CO?

„Prosím?“

ŽÁDNÉ PŘEDTUČKY? PŘEDPOVĚDI? ŠÍLENÝ STARÝ VĚŠTEC, KTERÝ NA TEBE VYKŘIKOVAL NEPOCHOPITELNÉ VĚCI NA ULICI?

„O čem? Že umřu?“

NE, ZŘEJMĚ NE. TO BYCH TOHO CHTĚL ASI OPRAVDU PŘÍLIŠ MNOHO, prohlásil Smrt kysele. ZASE TO VŠECHNO HODILI NA MĚ.

„Kdo že to?“ zajímal se nic nechápající Verence.

PŘEDURČENÍ. OSUD. A VŠICHNI TI OSTATNÍ. Smrt položil králi ruku na rameno. VÍŠ, OBÁVÁM SE, ŽE SE Z TEBE MÁ STÁT DUCH.

„Cože?“ Král se podíval na své nové... tělo, které mu připadalo dostatečně hmotné. Pak jím někdo prošel.

NENECH SE TÍM ZNERVÓZNIT.

Verence pozoroval vlastní tuhnoucí mrtvolu, kterou několik sloužících odnášelo ze sálu.

„Pokusím se.“

CHLAPÍK.

„Nemyslím si ale, že bych měl nějaký zvláštní zájem o celou tu šaškárnu s bílými prostěradly a chřestícími řetězy,“ pokračoval král. „Budu při tom muset chodit sem a tam a sténat a kvílet?“

Smrť pokrčil rameny. CHTĚL BYS?

„Nechtěl.“

TAK BYCH SI S TÍM NA TVÉM MÍSTĚ NELÁMAL HLAVU. Smrť vytáhl z bezedných záhybů svého pláště přesýpací hodiny a zblízka se na ně zahleděl.

TEĎ UŽ ALE VÁŽNĚ MUSÍM JÍT, prohlásil. Obrátil se na podpatku, přehodil si kosu přes rameno a vyšel zdí ze sálu.

„Hej, povídám! Počkej, ty tam!“ vykřikl Verence a rozběhl se za ním.

Smrť se ani neohlédl. Verence ho následoval zdí; bylo to jako projít mlhou.

„A to je všechno?“ naléhal. „Zajímalo by mě, jak dlouho budu tím duchem? A proč jsem se jím stal? Nemůžeš jen tak odejít a nechat mě tady!“ Zůstal stát a velitelsky pozvedl napůl průsvitný prst. „Stůj, já ti to přikazuju!“

Smrť zachmuřeně zavrtěl hlavou a prošel další stěnou. Král pospíchal za ním a snažil se poklusávat tak důstojně, jak mu to spěch dovoloval. Zastihl Smrtě, který právě upravoval postroj velkému bílému koni stojícímu na hradbách. Kůň měl u čenichu připnutý pytel se senem.

„Nemůžeš jen tak odejít a nechat mě tady!“ opakoval král tváří v tvář skutečnosti.

Smrť se k němu obrátil.

MŮŽU, prohlásil. JSI NEMRTVÝ, VÍŠ? DUCHOVÉ OBÝVAJÍ SVĚT MEZI SVĚTEM MRTVÝCH A ŽIVÝCH A ZA TEN JÁ NEZODPOVÍDÁM. Pak poklepal krále po rameni. NEMĚJ STRACH, NENÍ TO NAVĚKY.

„Výborně!“

JEN TI TO JAKO VĚČNOST MŮŽE PŘIPADAT.

„Jak dlouho to bude opravdu trvat?“

NEŽ SE NAPLNÍ TVÉ POSLÁNÍ, ŘEKL BYCH.

„A jak poznám, že se mé poslání naplnilo?“

TO NEVÍM, LITUJI.

„Jak to tedy zjistím?“

POKUD TOMU DOBŘE ROZUMÍM, TAK SE TYHLE VĚCI V PRAVÝ ČAS VYJASNÍ SAMY OD SEBE, řekl Smrť a vyhoupl se do sedla.

„A do té doby tady musím strašit.“ Král Verence se rozhlédl po pochmurném cimbuří. „A sám, předpokládám. A to mě nikdo neuvidí?“

JEN TI, KTEŘÍ K TOMU MAJÍ PSYCHICKÉ PŘEDPOKLADY. BLÍZCÍ PŘÍBUZNÍ. A SAMOZŘEJMĚ TAKÉ KOČKY.

„Nenávidím kočky.“

Smrťova tvář ještě o něco víc ztuhla, pokud to bylo vůbec možné. Modré jiskřičky v prázdných důlcích na okamžik zaplály rudě.

AHA. Hlas naznačoval, že Smrť se považuje pro lidi, kteří nenávidí kočky, za příliš dobrého. MÁŠ RÁD VELKÉ SILNÉ PSY, ŽE?

„Abych řekl pravdu, tak ano.“ Král se zachmuřeně rozhlížel po východním obzoru, který začínal blednout. Jeho psi. Jeho psi mu budou opravdu chybět. A jak se zdá, byl by dnešek skvělý den na lov.

Napadlo ho, jestli duchové také pořádají hony. Byl si skoro jistý, že ne. Ale oni asi také ani nepijí, ani nejedí a tohle pomyšlení bylo velmi smutné. Miloval hlučné a veselé bankety, vylemtal* mnoho pint skvělého piva. A když na to přijde ještě víc toho špatného. Obvykle poznal ten rozdíl až ráno.

Kopl otráveně do kamene a zachmuřeně si všiml, že mu jím projela noha. Takže žádné pití, žádný lov, žádné hýření, žádné

* Pozn. autora: *Lemtat pivo je totéž co pít pivo, jen se ho při tom mnohem víc rozlije.*

oslavy, žádné sokolničeni... Rychle mu začínalo docházet, že potěšení těla bez těla lze provozovat velmi těžko. Najednou se mu zdálo, že život nestojí za to, aby ho žil. A to, že vlastně už nežije, ho v té chvíli nijak neobveselilo.

NĚKTEŘÍ LIDÉ JSOU RÁDI DUCHY, prohlásil Smrť.

„Hmm?“ zabručel Verence zachmuřeně.

MYSLÍM, ŽE TO ZASE NENÍ TAK STRAŠNĚ BOLESTIVÉ. TAK NAPŘÍKLAD MOHOU POZOROVAT, JAK SI VEDOU JEJICH POTOMCI. PARDON? DĚJE SE NĚCO?

Ale Verence mezitím zmizel ve zdi.

NO, MĚ SI NEVŠÍMEJ, prohlásil Smrť rozmrzele. Rozhlédl se kolem sebe tím pohledem, kterým dokázal nahlédnout do času, prostoru i lidských duší, a všiml si obrovského sesuvu půdy ve vzdáleném Klači, hurikánu v Jakazačistánu a chorobné nákazy v Hergenu.

PRÁCE, SAMÁ PRÁCE, zabručel a pobídl koně vzhůru k nebi.

Verence pádil stěnami vlastního paláce. Nohama se sotva dotýkal země – abychom řekli pravdu, dláždění už bylo tak vyšlapané, že se místy nedotýkal země vůbec.

Jako král byl zvyklý chovat se ke sloužícím, jako by neexistovali, a probíhat jejich těly v podobě ducha bylo skoro totéž. Jediný rozdíl byl v tom, že mu neustupovali stranou.

Verence doběhl k dětskému pokoji, uviděl vylomené dveře, rozházená prostěradla...

Zaslechl dunění kopyt. Když dorazil k oknu, zahlédl vlastní koně, kteří plným tryskem vybíhali z nádvoří a za sebou táhli malý kočár pro dva. Několik minut po něm vyrazili z brány tři jezdci. Zvuk podkov se chvíli chvěl nad dlážděním z kočičích hlav a pak utichl.

Král udeřil do okenního parapetu a pěst mu zajela několik centimetrů do kamene.

Pak prošel stěnou ven, a aniž si všímal pádu z výše skoro deseti metrů, napůl letem, napůl během se pustil přes nádvoří ke stájím.

Trvalo mu celých dvacet vteřin, než se přesvědčil, že k tomu velkému počtu věcí, které duchové nedokáží, patří i to, že nejsou schopni jízdy na koni. Podařilo se mu dostat se do sedla, nebo přesněji řečeno obkročit sedlo ve vzduchu těsně nad ním, ale když kůň nakonec vyrazil, k smrti vyděšený tajemnými věcmi, které se mu odehrávaly těsně za ušima, zůstal Verence sedět obkročmo na necelých dvou metrech čerstvého povětří.

Pokusil se běžet, ale dostal se jen k bráně a pak vzduch kolem něj zhoustl do konzistence roztopeného dehtu.

„To nejde,“ ozval se najedou vedle něj starý a smutný hlas. „Musíš zůstat tam, kde jsi byl zabit. Tak už to ve strašení chodí. Dej na mě. Já to vím líp než kdo jiný.“

Bábi Zlopočasné se ruka, kterou nesla k ústům druhý koláček, zastavila na půli cesty.

„Něco se blíží,“ prohlásila.

„Poznáte to podle toho, že vás svrbí palce?“ zeptala se dychtivě Magráta. Magráta znala větší část magie z knih.

„Ne, podle toho, že mi hučí v uších,“ odpověděla Bábi. Podívala se na Stařenku Oggovou a pozvedla významně obočí. Stará Dobračka Sejkonopná byla svým způsobem skvělá čarodějka, ale zbytečně moc *romantická*. Příliš mnoho květin, fantastických nápadů, tajemných efektů a tak dál.

Blesky, které tu a tam vzplály, osvětlovaly močály táhnoucí se k okraji pralesa, ale velmi nezřetelně. Děšť, dopadající na zem vyhrátou přes den letním sluncem, se měnil v mlhu, jejíž cáry pomalu plnily les.

„Jsou to kopyta?“ podivila se Stařenka Oggová. „V téhle noční době by se sem nikdo neodvážil.“

Magráta se ustrašeně rozhlížela kolem. Na bletech se tu a tam črtaly obrovské menhiry, jejichž původ už dávno nenávratně zmizel v propadlišti času. Říkalo se o nich, že vedou velmi pestrý a tajemný soukromý život. Při tom pomyšlení se Magráta otřásla.

„Je tady snad něco, čeho by se měl člověk bát?“ vypravila ze sebe nakonec stísněným hlasem.

„My,“ odušila jí klidně Bábi Zlopočasná a zatvářila se lišácky.

Zvuk podkov se přiblížil a zpomalil. Pak se v nízkém borovém porostu objevil menší kočár, jehož koně se tak tak drželi na nohou. Kočí seskočil z kozlíku, rozeběhl se ke dveřím vozu, vytáhl zevnitř malý raneček a rozeběhl se k přihlížející trojici.

Byl asi v půli mokré mýtiny, když se zastavil a upřel na Bábi Zlopočasnou pohled plný hrůzy.

„To je v pořádku,“ zašeptala a šepot zazněl hlukem bouře stejně čistě jako zvuk zvonu.

Postoupila několik kroků kupředu a další blesk jí umožnil pohlédnout muži přímo do očí. Byly zaostřeny tím zvláštním způsobem, ze kterého poznal každý, kdo Ví, že ten člověk už se dívá do jiného světa.

Posledním nejistým pohybem vložil uzlíček do Bábiných rukou a pomalu přepadl kupředu. Ležel na zemi a ze zad mu trčela střela z kuše.

V okruhu světla z ohně se objevily tři postavy. Bábi se setkala s pohledem dalšího páru očí, které byly mrazivé jako úbočí ledového pekla.

Jejich vlastník právě odhodil stranou samostříl. Ladným pohybem vytáhl meč a při tom se mu pod širokým pláštěm zablýskla kroužková zbroj.

Nesnažil se nic předstírat. Oči, které se nespouštěly z Bábiných tváří, nepatřily někomu, kdo by chtěl věci zdobit. Patřily muži, který přesně věděl, k čemu slouží meč. Natáhl ruku.

„Tak. Teď mi to dejte,“ prohlásil.

Bábi rozhrnula příkrývku, do které byl uzlíček zabalen, a podívala se na malou tvářičku pokrčenou spánkem.

Zvedla hlavu.

„Ne,“ prohlásila už ze zásady.

Voják sklouzl pohledem z její tváře k Magrátě a Stařence Oggové, které stály stejně nehybně jako menhiry na blatech.

„Vy jste čarodějnice?“ spíš prohlásil než se zeptal. Bábi přikývla. Z nebe sjel blesk a křoví nějakých třicet metrů od nich vzplálo jako pochodně. Dva vojáci, kteří stáli za svým vůdcem, něco zamumlali, ale on se usmál a pozvedl ruku v železné rukavici.

„Že by kůže čarodějnice dokázala vzdorovat nabroušené oceli?“ ušklíbl se.

„Pokud já vím, tak ne,“ odpověděla klidně Bábi. „Máš skvělou příležitost to zkusit.“

Jeden z vojáků postoupil kupředu a opatrně se dotkl vůdčovy paže.

„Pane, odpusťte, ale když dovolíte, to není právě nejlepší nápad –“

„Mlč.“

„Ale to přináší strašlivou smůlu, když se –“

„Mám ti to opakovat znovu?“

„Sire,“ pokusil se zaprosit voják. Jeho pohled se na okamžik střetl s Bábinými očima a odrazila se mu v něm beznadějná hrůza.

Vůdce se znovu ušklíbl na Bábi, která se ani nepohnula.

„Ty vaše venkovské čáry jsou dobré právě jen pro hlupáky, matko noci. Já sám tě mohu srazit k zemi na místě, kde stojíš.“

„Tak udeř, člověče,“ pronesla Bábi Zlopočasná a hleděla mu přes rameno. „Jestliže ti to dovolí srdce, udeř tak silně, jak se odvážíš!“

Ozbrojenec pozvedl meč. Opět se zaklikatil blesk, rozdrtil kámen o dva metry dál a vzduch se naplnil kouřem a pachem spáleného křemene.

„Vedle,“ utrousil jízlivě a Bábi viděla, že se mu napjaly všechny svaly, jak se připravoval udeřit těžkým mečem.

Pak se mu na tváři objevil výraz nesmírného úžasu. Naklonil hlavu k jedné straně a pootevřel ústa, jako by se chystal vyrovnat s nějakým novým nápadem. Meč mu vypadl z ruky a zabodl se do rašeliny. Hlasitě vydechl, předklonil se a pomalu, až neuvěřitelně pomalu se složil na zem, k nohám Bábi Zlopočasně.

Mírně do něj strčila nohou. „Tak to vypadá, že sis neuvědomil, co mám za lubem,“ zašeptala. „Já ti dám matku noci!“

Voják, který se předtím svého vůdce pokoušel zadržet, zíral s hrůzou na krvavou dýku ve své ruce a pomalu ustupoval.

„Já..., já..., já... to opravdu nechtěl. Nesměl to udělat. Nebylo – nebylo to správné,“ vypravil ze sebe pracně.

„Ty jsi místní, mladý muži?“ zeptala se ho Bábi.

Padl na kolena. „Z Divokého Vlka, k vašim službám, paní,“ odpověděl. Vrhл rychlý pohled k mrtvému kapitánovi. „Teď mě určitě zabijou!“ zakvílel.

„Udělal jsi jen to, co jsi považoval za správné,“ utěšovala ho Bábi.

„Kvůli něčemu takovému jsem do armády nevstupoval. Nemyslel jsem si, že se budu potulovat po kraji a zabíjet lidi.“

„Tak to máš svatou pravdu, synu. Kdybych byla já na tvém místě, stala bych se námořníkem,“ přikývla zamyšleně Bábi. „To je ono, kariéra na moři! A začala bych co nejdřív. Přesněji hned teď. Dej se na útěk. Uprchni na moře, kde po tobě nezůstanou žádné stopy. Prožiješ dlouhý a úspěšný život, to ti slibuju.“ Na okamžik se znovu zamyslela a dodala: „V každém případě delší, než jaký by tě čekal, kdybys tu zůstal.“

Zvedl se ze země, vrhl na ni pohled, který byl směsicí vděčnosti a obdivu, a zmizel v mlze.

„Tak a teď doufám, že nám konečně někdo vysvětlí, o co tady jde,“ obrátila se Bábi k třetímu muži. Přesněji řečeno k místu, kde měl třetí muž stát.

Zaslechla už jen vzdálené dunění kopyt na rašelině a pak ticho.

To už se k ní přibelhala Stařenka Oggová.

„Mohla bych ho chytit, co říkáš?“ navrhla. „Mám?“

Bábi zavrtěla hlavou. Sedla si na velký kámen a prohlížela si dítě, které měla v náručí. Byl to chlapec, necelé dva roky starý a pod peřinkou úplně nahý. Pomalu ho kolébala a zírala do prázdna.

Stařenka Oggová si zatím prohlédla oba mrtvé s výrazem někoho, pro koho jsou prohlídky mrtvol denním chlebem.

„Co když to byli lupiči?“ ozvala se Magráta roztřeseným hlasem.

Stařenka zavrtěla hlavou.

„Zvláštní věc,“ prohlásila po chvilce. „Oba mají stejný erb. Dva medvědi v černě a zlatě půleném štítě. Ví některá z vás, co to znamená?“

„To je znak krále Verence,“ přikývla Magráta.

„Co je to za chlapa?“ zeptala se Bábi Zlopočasná.

„On je v téhle zemi vládcem,“ vysvětlovala jí Magráta.

„Jo ták, ty myslíš *toho* krále,“ zavrtěla hlavou Bábi, jako kdyby ta skutečnost vlastně ani nestála za zmínku.

„Vojáci, kteří bojují mezi sebou. To nedává smysl,“ zabručela Stařenka Oggová. „Magráto, mrkni do toho kočáru.“

Nejmladší čarodějka vstrčila otevřenými dvířky hlavu dovnitř a vrátila se s pytle. Obrátila ho vzhůru nohama a něco se slabým zaduněním vypadlo na trávu.

Bouře se mezitím přesunula na druhou stranu hor a bledý měsíc vrhal na mokrá blata slabou záři. Stejnou záři vrhal kupodivu i na to, co se lesklo v trávě a vypadalo jako neobyčejně důležitá koruna.

„Je to koruna,“ ozvala se Magráta. „Nahoře má kolem dokola takové ty špičaté ozdoby.“

„No nazdar!“ prohlásila nevrlym tónem Bábi.

Dítě zavrňelo ze spaní. Bábi Zlopočasná jen velmi nerada nahlížela do budoucnosti, ale teď měla dojem, že budoucnost pohlíží na ni.

A její výraz se jí ani za mák nelíbil.

Král Verence se díval na minulost a jeho dojem byl naprosto stejný.

„Ty mě vidíš?“ zeptal se.

„Jistě. Naprosto jasně,“ přikývl nově příchozí.

Verence nakrčil obočí. Zdálo se, že být duchem vyžaduje mnohem větší duševní vypětí než být naživu. V minulých čtyřiceti letech v životě vystačil s tím, když myslel jednou dvakrát denně, a teď to musel dělat neustále.

„Aha,“ řekl nakonec, „ty jsi taky duch.“

„Přesná úvaha.“

„To ta hlava, co si neseš pod paží,“ řekl Verence, pyšný sám na sebe. „Ta mě přivedla na správnou myšlenku.“

„Vadí ti? Jestli ano, klidně si ji nasadím,“ navrhoval starý duch přátelsky. Natáhl volnou ruku. „Jsem rád, že tě poznávám. Champohár, král Lancre.“

„Verence, totéž.“ Verence se zadíval do tváře starého krále a dodal: „Víš, nějak si nevzpomínám, že bych tvou tvář zahlédl v obrazové galerii velké síně.“

„Tu založili až po mé smrti,“ vysvětlil Champohár téměř pohrdavě.

„A jak jsi tady vlastně dlouho?“

Champohár zvedl ruku a přemítavě se poškrabal na nose. „Asi tisíc let,“ řekl nakonec a v hlase se mu chvěla pýcha. „Když počítám i těch pár let, co jsem tady žil jako člověk.“

„Tisíc let!“

„Já tohle místo založil. Právě jsme dokončili vnitřní výzdobu, když mi jeden nevděčný synovec usekl ve spánku hlavu. Nemusím ti povídat, jak mě to namíchlo!“

„Ale... tisíc let...“ opakoval Verence rozřeseným hlasem.

Champohár ho vzal za ruku. „Není to tak hrozné,“ uklidňoval ho a vedl neodporujícího krále přes nádvoří. „Mnoha způsobů je to lepší než být naživu.“

„Tak to musí být pěkně pitomé způsobů!“ vykřikl Verence. „Mně se *líbilo* být naživu!“

Champohár se na něj přátelsky ušklíbl. „Na to si zvykneš,“ ujistil ho.

„Já si na to nechci zvyknout!“

„Máš velmi silné morfogenetické pole,“ přikývl Champo-

hár. „Já to poznám. Na tyhle věci jsem velmi citlivý. Ano. Velmi silné, řekl bych.“

„Co to je?“

„Jak bych ti to řekl,“ zamyslel se Champohár, „nikdy jsem nebyl moc dobrý řečník. Vždycky se mi zdálo jednodušší něčoho praštit než mu něco vysvětlovat. Ale tak nějak bych řekl, že to vyplývá z toho, jak moc jsi byl živý. Když jsi byl živý. Říká se tomu –“ zamyslel se, „– životní vitalita. Jo, to je ono. Životní vitalita. Čím víc jsi jí měl, tím víc zůstáváš sám sebou, když se staneš duchem. Řekl bych, že když jsi byl živý, žil jsi na sto procent,“ dodal.

Proti své vůli cítil Verence něco jako vnitřní uspokojení. „No, pravda je, že jsem se snažil,“ přikývl. Prošli stěnou do velké síně, která teď byla prázdná. Pohled na obrovské stoly vzbudil v králi automatickou reakci.

„A kde bychom si tady mohli dát něco pořádného ke snídani?“ zeptal se.

Champohár se zatvářil udiveně.

„My přece nejíme,“ zavrtěl hlavou. „Jsme duchové.“

„Ale já mám hlad!“

„Nemáš. To si jenom představuješ.“

Z kuchyně bylo slyšet cinkot nádobí. Kuchaři už byli vzhůru, a protože nedostali žádné nové příkazy, připravovali normální snídani, jaká se v paláci denně podávala. Z temného oblouku, kterým se vstupovalo do kuchyně, se nesly známé vůně.

Verence začíchal.

„Klobásky,“ zasníl se. „Slanina. Vajíčka. Uzená ryba.“ Upřel pohled na Champohára. „Masová paštika,“ zašeptal.

„Vždyť ani nemáš žaludek,“ upozornil ho starý duch. „To všechno máš jenom v hlavě. Obyčejná síla zvyku. Prostě si jenom *myslíš*, že máš hlad.“

„Já *myslím*, že když něco nesním, umřu hladý.“

„Sám si odporuješ, a uvědom si navíc, že se nemůžeš ničeho dotknout,“ vysvětloval mu trpělivě Champohár. „Vůbec ničeho.“

Verence se posadil na lavici, velmi opatrně, aby jí nepropadl na zem, a sevřel si hlavu do dlaní. Slyšel, že smrt může být ošklivá věc, ale nikdy si neuvědomil, *jak* ošklivá.

Původně se chtěl pomstít. Chtěl utéct z paláce, který mu na jednu připadal odporný, a hledat svého syna. Teď se zděsil, když si uvědomil, že jediná věc, po které v téhle chvíli opravdu touží, je talíř zadělávaných ledvinek.

Krajinou se nenápadně plížilo vlhké ráno, pomalu vyšplhalo na hradby paláce Lancre, zdolalo pevnostní věž a nakonec proniklo až do oken.

Vévoda Felmet upíral zachmuřený pohled na mokrý prales. Byl tak odporně rozlehlý. Došel k názoru, že to není tím, že by měl něco proti jednotlivým stromům, ale pohled na tolik stromů pohromadě na něj působil silně depresivně. Přemáhal touhu spočítat je.

„Jistě, má drahá,“ řekl.

Vévoda vzbuzoval v myslích lidí, kteří se s ním setkali, představu jakéhosi ještěra; nejspíše takového, který žije na sopečném ostrově, pohne se jednou za den, má zakrnělé třetí oko a četnost jeho mrknutí se počítá v měsících. Sám sebe pak měl za civilizovaného člověka, který je předurčen žít v suchém prostředí a na slunci, v krajině, kde je podnebí pořádně zorganizováno.

Na druhé straně, pomyslel si, nemuselo by to být tak špatné být stromem. Stromy nemají uši, tím si byl skoro jist. A jak se zdá, obejdou se bez posvátného stavu manželství. Takový samčí dubový strom – to si bude muset vévoda ještě ověřit –, takový dubový strom prostě rozpráší svůj pyl do větru a všechny ty ostatní věci s žaludy..., nebo jsou to snad duběnky? Ne, byl si skoro jistý, že jsou to žaludy, to všechno už se odehraje někde jinde...

„Ovšemže, poklade,“ přikývl.

Ano, stromy to mají skvěle vymyšleno. Vévoda zvedl pohled k hustým korunám. Ti sobečtí prevíti.

„Samozřejmě, miláčku,“ prohlásil.

„Cože?“ vyštěkla na něj vévodkyně.

Vévoda zaváhal a zoufale se pokusil zopakovat si monolog, který se posledních pět minut řinul vévodkyni z úst jako vodoпад. Zaslechl něco o tom, že je sotva poloviční muž a že ze sebe úmyslně dělá většího chudáka, než je zapotřebí. A taky si určitě stěžovala na to, že je v paláci neustále chladno. Ano, to by mohlo být ono. Dobrá, takže teď by mohly ty mizerné stromy konečně jednou odvést svůj díl práce.

„Dám jich okamžitě pár pokácet a odvézt na hrad, drahoušku,“ řekl.

Lady Felmetová na okamžik ztratila řeč. Mimochodem, něco takového se jí stávalo tak zřídka, že by stálo za to zaznačit to do stoletého kalendáře. Byla to mohutná, panovačná žena a v lidech, kteří se s ní setkali poprvé, vzbuzovala představu galeony pod plnými plachtami. Celý dojem byl ještě umocněn jejím přesvědčením, že jí ze všeho nejvíc sluší rudý samet. Pravda, jejímu obličejí ta barva nijak neškodila, naopak, ladila s ním dokonale.

Vévoda občas přemýšlel o tom, jaké měl štěstí, když si vzal právě ji. Kdyby nebylo hnacího motoru jejích ambicí, byl by z něj jen další obyčejný venkovský šlechtic, který neměl na práci nic jiného než lovit, opíjet se a procvičovat svůj *droit de seigneur*.^{*} Místo toho měl teď na dosah královský trůn a podle toho, jak to vypadalo, více než naději stát se králem.

Zhluboka si povzdechl.

„Pokácet co?“ zeptala se lady Felmetová ledově.

* Pozn. autora: *At' už to znamená cokoliv. Vévoda zatím nenarazil na nikoho, kdo by byl schopen mu to vysvětlit. Bylo to však něco, co musel mít každý feudální pán, a vévoda byl přesvědčen, že to vyžaduje pravidelné procvičování. On sám si to představoval jako velkého chlupatého psa. Byl pevně rozhodnut, že si dříve nebo později takového opatří, a u všech d'áblů! pořádně ho vycvičí.*

2009

„No přece stromy,“ řekl vévoda.

„A co s tím mají stromy společného?“

„No... je jich tady *tolik*,“ prohlásil vévoda procítěně.

„Neutíkej od věci!“

„Promiň, drahá.“

„Ptala jsem se tě, jak jsi mohl být tak hloupý a nechat je uprchnout? Říkala jsem ti, že ten služebník je *příliš* věrný. Nikomu takovému se nedá věřit.“

„Jistěže ne, zlato.“

„Nenapadlo tě náhodou někoho za ním poslat, že?“

„Bentzena, drahoušku. A dva vojáky.“

„Aha.“ Vévodkyně se odmlčela. Bentzen, kapitán vévodovy osobní gardy, byl výkonný zabiják, dokonalejší než vzteklý mungo. Vybrala by ho sama. Cítila se poněkud sražena v rozletu, protože nemohla manžela dál peskovat, ale snadno se s tím vyrovnala.

„Nemusel vůbec nikam jezdit, kdybys mě poslouchal. Ale ty mě *nikdy* neposloucháš. Nikdy.“

„Co nikdy, má nejdražší?“

Vévoda zívá. Byla to dlouhá noc. Nejdřív ta bouře, která nabyla nevídané síly, a pak celá ta ošklivá záležitost s dýkami.

Jak už jsme se zmínili, chyběl vévodovi k trůnu jen jediný krůček. Ten krůček, o kterém se mluví, byl na vrcholku schodiště vedoucího do velké síně. Právě toho schodiště, ze kterého po tmě spadl král Verence a proti všem zákonům pravděpodobnosti padl přímo na svou vlastní dýku.

Královův vlastní lékař alespoň celou tu událost prohlásil za nešťastnou náhodu. Pravda, že až potom, kdy ho navštívil Bentzen a vysvětlil mu, že pád ze schodů s vlastní dýkou v zádech může být nakažlivou chorobou zapříčiněnou tím, že někdo nevhodně otevře ústa.

Tu chorobu už ostatně chytilo několik členů královské gardy, kteří byli poněkud nedoslýchaví. Vypadalo to jako malá epidemie.

Vévoda se otřásl. Některé podrobnosti uplynulé noci mu připadaly mlhavé a hrozné.

Pokusil se ujistit sám sebe, že všechny nepříjemnosti už má za sebou a království je jeho. Nebylo to nic moc, hlavně samé stromy, ale království to bylo a patřila k němu i královská koro-
runa.

Jenom kdyby ji už konečně našli.

Hrad Lancre byl vybudován na vysokém skalisku architektem, který sice slyšel o Gormenghastu, ale jemuž poněkud zkrátili rozpočet. I tak ze sebe vydal to nejlepší a obdařil hrad celou řadou věží a věžiček, ochozů, ochranných zdí, opěrných pilířů, cimbuří, chrličů, nádvoří a hladomoren; jedním slovem vším, co takový hrad potřebuje, s výjimkou dostatečně hlubokých základů a malty, která se při dešti nerozpouští a nevyplavuje ze spár.

Hrad se poněkud nejistě nakláněl nad prudkými a zpěněnými vodami řeky Lancre, která se hnala svým korytem roklinou v hloubi tři sta metrů pod hradem. Tu a tam se ze skály vydrolil nějaký balvan a padl do vln.

I když hrad nebyl nijak veliký, bylo v něm tisíce míst, kam by se dala ukrýt koruna.

Vévodkyně vylupla z komnaty, aby si našla nějakou další oběť, a nechala vévodu Felmeta s jeho neutěšeným výhledem do kraje. Začalo pršet.

A přesně v té chvíli se ozvalo naléhavé zabušení na hradní bránu. Naprosto nevhodně vyrušilo hlavního klíčníka, který hrál v teplé kuchyni s kuchařem a hradním šaškem Mordýřovu sudou.

Zabručel a vstal. „Venku někdo tluče,“ prohlásil otráveně.

„Kmotře, co by tam tloukl?“ zeptal se šašek.

„Tluče na bráně, idiote!“

Šašek na něj vrhl starostlivý pohled. „Na bráně? A jak na ni vylezl?“ dodal podezřívavě. „Věřímť, že to není nějaký druh učení Zen, že ne?“

Když se klíčník s tichým sakrováním vydal směrem ke stráž-

nici u brány, přistrčil kuchař do banku další šesták a vrhl na šaška ostrý pohled.

„Co je to ten Zen?“ zeptal se.

Šašek probral svoje karty a rolničky se mu při tom hlasitě rozcinkaly. Bez zaváhání odpověděl: „To je jedna z vedlejších sekt filozofického směru zvaného Sumtin, rozšířeného především v pootočném Klači. Je proslulá svou jednoduchou strohostí, z níž vyplývá nárůst osobního klidu, vyrovnanosti a naplnění osobnosti docílené prostřednictvím meditací a zvláštní techniky dýchání. Jedním z nejzajímavějších aspektů této filozofie je kladení na první pohled nesmyslných otázek za účelem rozšíření bran celkového vnímání.“

„Co jsi to řekl?“ zvýšil kuchař podezřívavě hlas. Byl dnes poněkud nedůtklivý. Když nesl snídani do velké síně, měl celou cestu pocit, že se mu něco pokouší sebrat podnos z rukou. A jako by to nestačilo, poslal ho ten nový vévoda pro ... Otřásl se. Pro ovesnou kaši! A vejčeka na měkko! Na takové věci byl už náš kuchař příliš starý. Byl zvyklý na své. Vařil v pravém feudálním stylu. Když to nemělo v hubě jablko a nedalo se to upéct, nestálo to za servírování.

Šašek zaváhal s kartou v ruce, potlačil strach a rychle se snažil zvládnout situaci.

„Jen tolik, kmotře, přísám bůh,“ zakvičel kozím hlasem, „žes otázek plný jak kravinec much.“

Kuchař se poněkud uklidnil.

„No dobrá,“ zabručel, i když nebyl tak docela spokojen. Šašek z bezpečnostních důvodů pro jistotu prohrál další tři hry.

Klíčník zatím došel k bráně, otevřel špehýrku a vyhlédl ven.

„Kdo tluče?“ zavrčel.

Zbrojnoš, promočený a vyděšený, zaváhal. „Kdo tluče co?“

„Jestli si chceš tropit šprýmy, můžeš si pro mě za mě zůstat venku třeba celý den,“ utrl se na něj klíčník.

„Ne! Musím okamžitě mluvit s vévodou!“ vykřikl zbrojnoš. „Čarodějky mají slet!“

Klíčník se mu už už chystal odpovědět něco jako „když se tam všichni čerti žení, proč by se nemohly čarodějnice houfovat“, ale pak se podíval muži před branou do obličeje a rozmyslel si to.

Nezdálo se, že by ten člověk dovedl ocenit nějaký vtípek. Ve tváři měl výraz někoho, kdo viděl věci, o kterých slušný člověk ani neslyšel...

„Čarodějky?“ zavrtěl hlavou lord Felmet.

„Čarodějky!“ prohlásila vévodkyně.

A v dlouhých chodbách, kterými protahoval průvan, se ozval hlas podobný kvílení větru ve vzdálené klíčové dírci: „Čarodějky!“ Chvěl se v něm slabý náznak naděje.

Ti, kteří mají psychické předpoklady...

„Je to vměšování se do něčeho, do čeho nám nic není, nic víc,“ prohlásila vehementně Bábi Zlopočasná. „A nic dobrého z toho nevzejde.“

„Je to strašně *romantické*,“ ozvala se Magráta a povzdechla si.

„Kuči, kuči!“ vmísil se do hovoru hlas Stařenky Oggové.

„Vždyť jste sama toho hrozného člověka zabila!“

„To tedy ne. Jenom jsem tak trochu postrčila... věci, aby se braly tím žádoucím směrem.“ Bábi se zamračila. „Neměl v sobě špetku úcty. Jak jednou lidé ztratí úctu, bác ho! máš malér na krku.“

„Budliky, budliky, ťu,ťu,ťu!“

„Ten vozka ho sem přivezl, aby ho zachránil!“ vykřikla rozčilená Magráta. „Chtěl, abychom se ho ujaly! To je jasné! Je to osud!“

„Jo tak *jasné*?“ prohlásila nevrle Bábi Zlopočasná. „Věřím, že tobě je to *jasné*. Potíž je, děvenko, v tom, že když jsou věci jasné, neznamená to, že jsou taky pravdivé!“

Zvedla korunu. Cítila, jak jí v ruku těžkne, a věděla, že její

váha nespočívá ve zlatě a drahém kamení, že se nedá změřit na pouhá kila a deka.

„No ano, ale důležité je –“

„Důležité je to,“ vskočila jí Bábi do řeči, „že se brzo objeví lidé, kteří budou čmuchtat široko daleko a hledat. Vážní lidé. A budou hledat velmi vážně a důkladně. Způsobem ‚tamten dům zbořte a tuhle stodolu podpalte‘. A –“

„Ňu, ňu, ňu, chlapešeti!“

„– A, Gyto, myslím si, že bychom byly všechny mnohem spokojenější, kdybys na něj přestala konečně šišlat!“ štěkla Bábi přes rameno. Cítila, jak jí povolují nervy. Vždycky, když si nebyla něčím jistá, tak jí povolovaly nervy. Kromě toho se mezitím přesunuly do Magráta domku a jeho výzdoba ji iritovala. Magráta totiž věřila v moudrost přírody, elfy, léčivou moc barev a magii ročních období a ještě na spoustu dalších věcí, na které Bábi nedala, ani co by se za nehet vešlo.

„Nechceš mi snad radit, jak mám zacházet s dítětem,“ ohradila se odvázně Stařenka Oggová. „Mně, která jsem vychovala patnáct vlastních?“

„Já jenom říkám, že bychom si to měly pořádně rozmyslet,“ ustupovala Bábi.

Ostatní dvě ji chvíli mlčky pozorovaly.

„Takže?“ nadhodila nakonec netrpělivá Magráta. Bábiny prsty vyklepávaly pomalé staccato do okraje koruny a na čele jí naskočily starostlivé vrásky.

„Ze všeho nejdřív ho musíme odvézt odsud,“ prohlásila a pozvedla ruku. „Ne, Gyto, já věřím, že tvůj domek je ideální a já nevím co ještě, ale bezpečný není. Musíme ho ukrýt jinde než tady v okolí, někde daleko, kde by nikoho ani nenapadlo, kdo by to mohl být. A pak je tady ještě tohle.“ Přehodila si korunu z ruky do ruky s dovedností pouťového žongléra.

„To? To je snadné,“ usmála se Magráta. „Ta se dá přece schovat pod nějaký kámen nebo tak. To nic není. Co je to proti dítěti!“

„Tak to se mylíš,“ odtušila klidně Bábi. „Uvědom si laskavě, že celá země je plná dětí a všechny vypadají skoro stejně, ale pochybuju o tom, že by v okolí bylo víc královských korun. Královské koruny už mají takovou vlastnost, že se skoro vždycky nakonec nějakým způsobem objeví. Ony totiž tak nějak přitahují lidské myšlenky. Kdybychom ji teď zahrabaly pod kámen na nejpustějším místě hor, nejspozději do týdne by ji někdo ‚náhodou‘ objevil. Věř mi.“

„Tak, tak, to má pravdu,“ souhlasila Stařenka Oggová. „Kolikrát už člověk hodil kouzelný prsten do nejhlubšího místa oceánu a pak, když se vrátil domů do tepla a dal si k čaji na svačinku kus uzené kambaly – co tam nenašel? Aha!“

Chvilku o tom mlčky hloubaly.

„Já tedy ani jednou,“ prohlásila po chvíli pevně Bábi. „A ty taky ne. Koneckonců, mohl by tu korunu chtít nazpět. Má na ni právoplatný nárok. Králové si na korunách velmi zakládají. Vážně, Gyto, ty někdy vykládáš ty nej –“

„Já uvařím kapku čaje, co říkáte?“ vskočila jim rychle do řeči Magráta a odběhla do kuchyně.

Obě starší čarodějky seděly proti sobě u velkého stolu a zachovávaly způsobné, nicméně poněkud pichlavé mlčení. Nakonec to Stařenka Oggová nevydržela. „Má to tady docela hezké, co říkáš? Ty květiny a tak. Co to je támhle na té stěně?“

„Astrologická znamení,“ odpověděla Bábi kysele, „nebo něco takového.“

„Nádhera,“ pokývala Stařenka hlavou. „A ta roucha a magické proutky a všechny ty věci, vid’?“

„Samá *moderna*,“ povzdechla si spíš pro sebe Bábi. „Když já byla děvčetem, měly jsme akorát hroudu vosku a pár špendlíků a taky nám to stačilo. V těch dnech jsme si musely vlastní kouzla *připravovat*.“

„To je pravda, ale od té doby už uteklo hodně vody,“ přikývla Stařenka Oggová s výrazem filozofa. Pak zkušeným pohybem pohoupala dítě.